

Ha undu man kagh avladuwo ko midalada

IASC
Inter-Agency Standing Committee

Mog t “Ha undu man kagh avladuwo ko midalada”

Nana takarda nana lan Komiti falo nda guf ghanga tsakalaghva la thlina la kiyuku nda la kol yanga Maghang falo tabga ina dafaruku ko ngawa (IASC MHPSS RG). Nana thlina nana fanast jivo an duniya, ko mbet luwa nda luwunda nda la sinant thlina daga mana la thlina nana IASC MHPSS RG, mbakata tahang datang ko fanst jiv tuzinha, nda la tamok tahang, malamaha tang nda uzinha antoba luwaha 104. La mido an duniye tagalo an Arabic, an gwada nasar, an gwada italia, an French nda an gwada Spanish kabga night uzinha nda kuza kiyuku nda la dōwt tamoko mana zamaniya COVID-19 t kwizukna. Gwada midalo unda da korlo val kort gwada na javal avla la ndidodo lo. Takarda ngana na tigan antoba la mad t gwad muzinha an ko mbet luwun da kusa kuza COVID-19 ya. Amsa avla uzinha, mamha ko Dadha nda la tamok undunda kusa ina tahange mogal thlina ndede nda virat mbidat gwada.

Juja taghang uzinha 1,700, dadha ko mamha, la tamok t undu nda malamaha tang an duniya tabgatala vilamuwat kasuka kabga tig manuwa hayatatang kwizuka COVID-19 na. Use togi muzinhana sosai, nda nalahigaha tang, la kulata nda hang nda malmahatang kabga kidat kort gwada muwa nda magat nasara nana gwadna. Nana habarne kwaralo anga nda uzinha an duniya sma.

Nana IASC MHPSS RG nighaft ko hayat Helen Patuck tabga vind t habarna an takarda nda vulunt tana takarda na.

©IASC, 2020. Nana vind t habarna na fun an Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 IGO license (CC BY-NC-SA 3.0 IGO; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo>). Masta nana licence, da magat magaka virata vindata, midanata an gwadunda sinande nda hayat nana thlina na ina jow bewo, vita thlina ngane magamagal dughwana.

Fudata

"Ha undu man kagh avladuwo ko midalada" takarde vindalo kabga uzinha an duniya sma unda gima kwizuka kuza COVID-19 ya.

"Ha undu man kagh avladuwo ko midalada" na da jangatalo man dadha ko ndalahigaha muwa, la tamokt undu ko malama tang nda uzang ko buga tsakalaghva uzinha. Hama da dughwana muzinha janga takardana an ghaginwo kol dini, la tamok ta hang ko malmatang wo. Fudata wativa tahigal "mono/mogo t thlina midalaha" (dofal an takarda dothlo) fanast jivo avla kor t gwada garavata nda COVID-19, valat uzinha mogt fat ngudufi nda ina da bilaftahang, nda guleng fudat madangha anga uzinha da mogal man undan takarda.

Mbidat gwadha

Tsakalaghva la mido anghagini da magat gwada mbidat gwada dan Arabic, Chinese French, Russian, nda Spanish. Agima ta la IASC tsakalaghva la mido t la kiyuku nda kolyanga maghang Fanast jivo t (MHPSS) (mhpss.refgroup@gmail.com) kabga naravata la mbidat gwada dan gwadaha sakwidī. Sma vita kakidal mbidat gwad ngane gul fanta dan grupa fata IASC an website. Vita magamaga ka t gwada mbido ko ina mbido ko nana thlina na, guka sinanta na:

- Hal da hayata maka mbakat tina sidi tadewo (ko la tamoka sakwidī wo) tana gwad nawo.
- Ko vita mbabidalo (man., mbidata tina sidi amdiya ko fant hoto), mog thlina nda lamba IASC na haya bolwo. An ko mbet ampani nda nana thlina na, ha gwada IASC amndewo ko fant jivo ko mbet sinangalt grupa la sakwiduwo, mana gwad na ko thlina tang.
- Guka magat takarda ko lasisa mbidat gwada ko mbido masta la tala ko unda man nede ko mbet takarda izni. CC BY-NC-SA 4.0 or 3.0 nane ma dughwana. Nane unda yardalo licenses: <https://creativecommons.org/share-your-work/licensing-considerations/compatible/> Takarda valt izni
- Guka mbakat nana dokokina an gwadunda t mbidal ngane: ““Nana mbidat gwadna/mbido la Komitiya thlina bew maga tawo wato (IASC). IASC be dadunda magat tana gwad nu ko dughwanuka nana mbidat gwad/mbiduwo. Ainihiya gwada makwa ingila magalo “Inter-Agency Standing Committee. My Hero is You: How Kids Can Fight COVID-19! Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO na da guftal nda ainihiya gwada mbidaloshall.”

Nana Waha la mbidat gwada nasara dan Translators without Borders.

Minana Sara midalini kabga nede mama dughwana nda nede dughwana sosai an gwada nasara ko science an duniya. Ama ko minan Sara javatab t ghwina kuza coronavirus wo.

“Kakeghe kag kuza COVID-19 ngani?” kag Sara ndidat t mini.

“Kuza COVID-19, ko coronavirus na, nighanta boluwo nighanta bol ndiliwo,” kag mini. “Am t kwizuku t avla hubuneke nda tidt sunfa la kol yanga, nda vita sihinsihang tundu ko ina avla tang. undaha kol yangat joft kuza safak nda wathlida nda kuma da valt wahala tidt sunfu.”

“Dun tabga nana hamuwa da thlahatu dun nighanta bamuwo?” kag Sara ndidata.

“Thlahata bamuwawo,” kag Minan Sara. “Tabga naye Dowi t njukaha jama, Sara. Virus ngane t kast ko mbet undu, nda ko mbet undu da tamoko t thlahatini. Man uzinha masaman nda ma da tamokhan ma. Dowka njukamuwa jama. Yada dowi ma njaka t midalada.”

Gu Sara hinata t arngawa maya fitiya nda ama lab man midalwuwo sam. Bajubaja ngudufini. Dow da jeb dan makaranta ama funfal t makaranta tang. Dow da nighant grahini ama takuthlanta thliwingi. Sara dow t kuza coronavirus thlavata an duniya.

“La midalha na nda mbruk hang” kaged an ghangini, gun funt ila hinni. “Nuwe avladí?”

Guy sant uleke an hankal hag t zirini andirvidí.

“We ahdiya ne?” kag Sara kormede.

“Tabga nuwe dowka t jahat midal, Sara ri?” kag ulek ndidata.

“Dowi t wativa kor muzinha sima an duniyal gol da fanas jiv hang nda hangatang kabga fanas jiv tahang ko ngawa...” kag Sara.

“Kana nuwe dowka k njukadí?” kag ulek ngana ndido.

“Dowi t inunda da ndar talwa... inunda nda ulek sosai... nda inunda da tamok t undu!”

Nda inunda da mbakat uleke, ina man uva tiri...

"Waka ne?" gu Sara tidaft sunfu anhankal

"Yade Ario," kagede.

"Sa medabi nighant Ario wu wo," kag Sara.

"To, Sa ahdini ghalaya talayo," kag Ario.
"Sab an nguduфа ghiyo."

"Vita javadajavi... guy da kor sima anga
uzinha an duniya t gwada kuza coronavirus!"
kag Sara. "Da njukit midala! ama ekilhla, Ario,
da дughwana guy jeb da tabga sakwid nda kuza
coronavirus re?"

"Ndayade kawai, Sara," kag Ario. "Ha ina wo da
kusadatawo vita tabga tala muwa."

Gu Sara ngilafta tuhula Ario nda gu hang night skebe t windo mivangini, da tulwa ndirvidi. Gu hang ndarfta da tulwa tahva t tiri nda gu hang koro use anga tiri.

Sab kegh fiti, gu hang sagata tuhodo tabga ina man palaka, tabgun da jahaghva uzinha t gogt madang. Gu uzinha towo tabga zuduku nda mort Sara nda Ario.

“Barkagha, Yade Salem!” gu und tala antoba uzinha koro. “Nuwe mogkini ahdina? Aya, sabta bayang da vlaghiniwo, da thladata yang man mita tala antoba muwa!”

“Tabga nede sabi da hdina!” Gu Sara virata higo. “Yade Sara nda guleng nane Ario. Sansina ka na uzinha da sipatsipa hang t thliwtghatang, girahatang, ndalatang nda jijatang yanga avla kuza coronavirus? Ma muwa dowda...”

“Da mbost jivo nda sabula nda imi!” kag Salem nda ghuboso. “Sansinayang, Sara. Guleng gu yang mogt wathlida dan fulguma jivaha yang vita yangbayanwo - nda gu yang klanift jivo tahang guft tjivo. Gu yang mogt kokariya tsuhura mahga, ama guleng t tsuhura tabga kada undmaluwa yang...ba kowa na tsuhura mahga lo.”

“Hmm, ndau da tamakadati ndaya,” kag Ario. “Nighantaba t kuza coronavirus nganwo, amma... da naghanta hang! Uvala, amma gamsa atsuhura t thlaghangahada hesbarka-didingukini na maga maga man mita tala antobatang!”

Ario ndruta da talwa nda
Salem nda Sara tko mbete
thlaghangahini. Ndraft ta ghanga
luwa nda gu fudat mbahuwa
nda ft alha! Gu Salem towo man
uzinha t tewa wative:

“Mbada, an kwara t labagha,
yanga yan ha ina kusata yang
amndewo! Da kulata yang
ndede sosai ko mbet undu avla
tsuhura mahga!”

Ndalaganaf ndala ghiva tahang
nda Nanigha hang. Guhang
klant jivo nda yardat jagha dan
mahgaha tang.

Ario drafta didinga da talwa. Gu Salem towo Kabga zuduku. Tulwa ahdiya ghayuke nda jargi ndir talwa nda, lahamndiya night ta hang tbala thliwingi.

"Gu undaha da thlavat jeb da tabga sidi dakana, man va dakana," kag Salem.

"Da funta hang t ghala sma an duniya nda da sma muwa atsuhera tabga tade ka nda undha dow muwa."

"Kada inahunda sanlo mandina mbadava mbidayang," kag Sara.
"Sa ta thliwingi sakoro."

"Sa t kisata thliwing nda nankuka vita ta mbidaghva ina, Sara," kag Ario. "Vita kifkisa thluwingi, guy tidt sunfa an hankal- nda tidunt sunf skebe man uvu!"

Ario jast bol man uvu!

"Nekaka da janta vita kisadafta thliwingi?"
Gu Ario ndida tahang.

“Dowi ndont unda tamakita k njukada,” kag Sara.

“Yadma muvaya, t ndoni t unda tamakita k njuka yang, dow t jijahada,” kag Salem. “Tigavatigi nda hang. Hai da spat ta hang wo kabga da kist kuza coronavirus ta hang. Sa ta gamaghva yang nda hang ko mbet kuduka kasuka, amma dakana bewo kabga njuka tan jama avla kuza coronavirus.”

“Da hagantahaga ka ta hang re?” Kag Sara ndidat girini. “E muvaya!” kag Salem. “Ta higinta hang ko mbet fiti nda guy kor mahang sma ina t mog yang mahga.

T mbakat njukad jama, nda guleng njuka tang jama.”

“Sakorna dole da tigaghvamuwa nda undunda dow muwa guleng hamabamuwa da nighan ta hang dakana wo,” kag Ario. “Nede alama kulata muwa nda hang. Da dughwana maka gimat midalaha unda sakwid re?”

“E gamsa!” Gu Sara nda Salem towo tuhla gwada.

“Dughwana, girada Sasha javat tina mbruksa gulo,” kag Ario. “Mbade!”

Nda gu hang sagata da t'hodo an boga hideka. Makwa tuhla higini t tidt flowahini. Nighin keghad t Ario nda uzinha t tsuhura t thlihangahini, gu ghumboso.

“Ario!” gu towo. “Da tsuhura muwa man tala metre tala an toba muwa, guy spadata dughwana! Nuwe mog kini ahdina ne?”

“Sa sansini spadatad kor kehka miyo, Sasha,” kag Ario. “Dowi kagamuwa da mog thlina nda gwada ngana kabga maranta da kulata yang, nda mog t thlina guleng. Ma dowi t grahada tsaghbt gwada mbruksa luwaghini.”

“Nuwe mbruksadi?” kag Sasha.

“Vita hahade unda kol yanga antoba lambagha, guka tsuhurata mahga kabga e tugutaka t kuza coronavirus t ko mbet unda sidi,” kag Ario.

“E, dadiya, ama t tsuhura an huda evagini sai ngulmava ngulmade sosai,” kag Sasha.

"Ama ha takuthlunta sosayawo! T gog yang t madang, di dafa, tsuhura an gadana yang nda zat dafa tabga tala. Uzina dada nda yada gu yang sihant ewaha sira yang nda guyang gurva. T janga yang t takarda nda kidasta nda tsoho Vita sakwidi hayt jov jangawo. Tsuhura mahga Man wuliwa in, amma dakanana daidaiya."

"Naya na da bla ko ngawa, Sasha," kag Ario. "Kagha past wativa gwagwa mandang nda guleng ndali lan girahagh mahga. Nayena da fadata k dadunda kolda mbichatalo!"

"Tapatapaka lam ndala higaghre?" ndidata Salem.

"Talam yan vita sakwidi," kag Sasha. "Maga magayang fat ngudufi, nda sinata dughwana, nda kudedf kudedfa kor dusa. Naya gonga ya unda maluta taghan mundu, kabga da magamuwat ghanga muwa nda la sakwidi javat ngulmuku. ma dowi sart hideka talada. Dowi gurva nda ftalha talada! Nda da higi talan girahada vita sakwidi..."

"Amma, Ario, ne gwada laha didinga taghva higa ko ha nda higawo?" ndida Sara ya.

"Nayana gwada kade ndidaka, Sara," kag Ario. "Mbad ambndida."

Nda guleng guhan kor sai vita sidi anga Sasha nda guhan jebujebe
tala sra mbakata Gu safak ngana mbakavata kac kica saga keghan t
bala tabga sakwidī taghvaghva imi an ngwagħha.

Ahdiya guhan nighant Camp tandigha und amndiya. Gu makw tala nighan tahang gu klan jiv tahang didinga.

“Use Ario, Zida an ngudufada vira keghi kusadata!” makwa ko marakwa higo. “Dow k tsuhurata yang man tala metre njada, gu mi da kor gwada nda kagh ahdiya. Amma sa dowi ka kusat girahagha! Ziradna Leila ya.”

“ Use Leila! Sara yo, nda guleng Salem na,” Sara gu virata higo. “ Mandina dow k mulunt ghangagha avla kuza coronavirus. Ne guleng himaka mogi?”

“Jivahayange t mboz yang nda sabulu nda imi!” Gu Leila virata higo.

“ T wathlidaka dan falguma jivaghre?” ndidata Salem.

“Da maraninta keghd re?” Gu Leila virata higo. Kabga naya gu Salem marananta tahang.

“Smayana dow k njata werwera yang, amma kwikuthla gwada ina sakwidî,” kag Leila. “ Da kori gwadin nda kagh re? Sasinina haha und sa kol yanga mtata nda finfat thluwing maghva. Gongaya undhana da mtuk avla kuza coronavirus?”

Gu Ario paght sunf nda mbruks nda tsuhurata t ina mastin kadkajekwa.

“Ee, la hideka maga tina kolt mbic lo, ina wuliwaya,”
“La sakwidina ha hang t bost kuza wo, ama la sakwidina
t boso har toj tahang ma. Nayena dusa kaga muwa nda
nguzakha, nda lahunda kol yanga tweea kuzaha sakwidī,
kabga da jov hang kada
kol yanga. Vita sakwidī vita ta thluwing muwa, ko
dughwan bika njukwo, naye da marant biga dughwana
an ngudufamuwa. Da tikantaka tana ndi re?”

E kagahang sma tang, nda gu Ario kor muzinha
unfahan tila tang guhan ndanat biga dughwana.

Fanat makono ko sarti vita javajaka biga dughwana,”
kag Ario.

Gu ndid tahang ne nighankini, ne sihankini nda ne
ziyukini tabga java kini dughwana ngana. Gu ndido
kada haha undunda sinalo masaman da higaftalo da
tabga javal dughwana ngana nda inunda da kor hang
tabgatala.

“Da labtalaka da tabga javakini dughwana vit gayu gaya
ngudufagha ko ta thluwinka,” kag Ario. “Nane unda de
kagha, nda da kwarut kwarakini nda giraghaghini nda la
higagha. Nda afha na dawadatayo, nda kada undha t
mogo. Da tamaka tund guleng.”

Kag Leila, "Da tamakatayan t hangayan."

"Gongaya, Leila," kag Ario. " Da kulata yang nda ghanayang, ko ndaga yang. Dow kak dabananitat kuduka mbada yang re?

Leila ndanata k jeb nda Ario nda girahina wuliwa. Sara na sa dughwanna ngudufini gu Leila kusa tahang kabga sansina sarta sakwidna gu muwa dow da tamok ko mbet und an toba muwa. Guhan ndruta siwa, ha ina kwara hangwo, ama Leila na sansina girahina wuliwana dow hang.

Ghwahunda nda plam an hankal ta nigh lo, nda Ario sagat da malwa hideka. Uzinha hahang kadawo t gog mandang an thlarpa thlarwi.

“Ario!” kag und tala higo, klant jivo.

“Use, Kim,” kag Ario. “Ko mbet undu, ma dowi ma kusakat lan girahada lahunda sa nda kuza coronavirus, nda ngulmavata.”

“Man nuwe sakori?” Salem ndidata.

“Wathlide sat wathlidayo nda uve maghvad sosaiya vita sakwidi. Yadma sa sufa sufayo nda guleng hai dow gog mandang woanga fit hideka,” kag Kim. “Amma t hini kada nda tkulata la higambad ndiyo. La sakwid man damuwa nda mamuwa nda jijamuwa na sai lablahang dan Asbiti. La mog thlina nda dokta nda doktan ghangini nda hankal hang anga tang, nda lahan bogma tamoko tund mahga. Tuhla kasuka hideka, ha ina kusanitawo guleng.”

"Yade gira Kim," kag uzanga sakwidī an toba uzinha ngane. "Na kabga Kim na nda kuza coronavirus, thlahab njukad gira ndedwo - ko dama nighan biwo. Hai thlavat kulata nda nedwo nda guleng wadah daha ngudufada hima bayang da gog t mandang tabga tala guleng wo!"

"Vita sakwidī inunda dughwana t mog yang njuka girahadna kulata nda ghangayanya," kag Ario. "ko masa da tsuhuratāl njad njada an sart hideka."

"Da mogyang tana inana anga ghangayang," kag Leila.

"Nda fit tala, da himayang da gogt mandanga yang guleng da viratayang dan makaranta man njukayang warki," kag Salem.

Sarta jagha da mahgaya, nda sarta kora Sara awa pighawede anga girahina wuliwa. Maga maga hang alkawari an toba tang hahang da mbicat biga sa labhan tade tabgatalawo.

Gu janat ghivat Sara kada hahang hima da gamaghvawo. Gu mbicata med guleng haf keghad gwadunda kwara gira Kim kwarata. Kabga nighantaka tunduwo, njab kabga haka dow tahang bewo.

Ario varnga tahang da ganduhal da mahga hatang, nda kithlanta sai lala Sara dan hini kajuwa med jebe.

"Da magat maga muwa mandana an sidok re?" Kag Sara ndidunta.

"A'a Sara, sartaghe da njata ndala higahga dakana," kag Ario.

"Afhat gwada muwa. Da fataka undunda dōwka dughwana kak mbozt jivagha nda tsuhurata mahga. Hai didingawo. Ko ngawa da tsuhuraka avlada vita lablaka da tabga dughwana."

"Kaghe undunda kol da mbicatayo," kaged kora an wisa wisa.

"Kaghe undunda kol da mbicatayo guleng, Sara. Kagha ma undunda kol da mbicatal ya avla lahunda dawadata hang," kagede.

Gu Sara hinnata nda thiliyaf keghde
an sasdokini, lula Ario. Gu jeb da tabga
dughwana da kor gwad ndede, gu tid
sma tinunda nighanhahnd a tsaghap hang
taghan biga pusuka hang. Gu ruguta da vla
mini nda ina kwarahade da kwaranta habara.

"Da kwarantayang tundha sma anja hang
dughwana, mama," kagede. "kada lahunda
kol da mbicatalo biga labi tadiya!"

"Ayya Sara, gonga ghiyal!" kag mini.
"Kada lahunda maga tina kol da mbicatal
t maganat tund gol da mulunt kuza
coronavirus, man lahunda mog thlina
dokta nda lahundat tamakata. Amma
hifhakana kowana da magat maga inunda kol
da mbicatalo, ko mbet fiti, nda
dadunda kol da mbicati na kaghya."

